

คำว่า ทัศนธาตุ เป็นคำที่เข้าใจยาก อยากรู้ให้ลึกซึ้งกว่านี้ได้หรือไม่

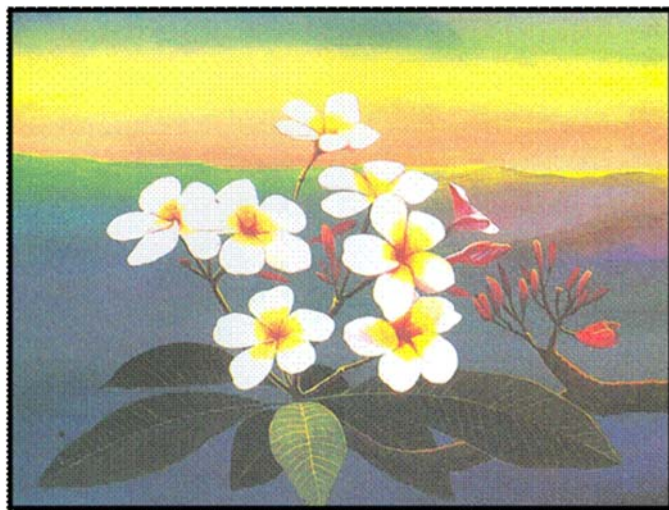
ความจริงแล้วคำว่า “**ทัศนธาตุ**” ก็เป็นภาษาไทยที่เราใช้กันชั่วชีวิตมิใช่หรือ ดังนั้นเราจะกล่าวอะไรกับภาษาของเรา ซึ่งถือเป็นมรดกอันล้ำค่าที่เราใช้ในการติดต่อสื่อสารกันทุกวันนี้ และยังเป็น **เอกลักษณ์ไทย** ที่ไม่มีภาษาของชาติใดเสมอเหมือน

ดังนั้น การที่เราไม่ทราบความหมายและ เกิดความสงสัยอยากรู้ จึงเป็นสิ่งที่ทำทนายให้เรา มุ่งมั่นที่จะศึกษาค้นคว้าหาคำตอบให้ได้ เมื่อถึงเวลานั้นความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง หรือฝังแน่นก็จะบังเกิดแก่เราได้อย่างแท้จริง

ทัศนธาตุ คืออะไร

ความหมายของทัศนธาตุในอภิธานศัพท์ทัศนคติของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า

“**ทัศนธาตุ**” (Visual elements) หมายถึง สิ่งที่เป็นปัจจัยของการมองเห็น เป็นส่วนต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นภาพ ได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะผิว”

“เมื่อฟ้าสาง” ภาพวาดสีอะคริลิก ผลงานของอนันต์ ประภาโส

ภาพขบวนการ งานศิลปะชิ้นนี้มีส่วนประกอบที่มองเห็นหรือ “ทัศนธาตุ” อะไรบ้าง และส่วนประกอบเหล่านี้ เมื่อนำมารวมกันจะมีความงามอย่างไร

เราจะเห็นได้ว่าภาพวาด “เมื่อฟ้าสาง” ประกอบด้วยทัศนธาตุที่หลากหลาย มีทั้งเส้น น้ำหนักหรือแสงเงา ที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะผิวหรือพื้นผิว เมื่อนำมารวมกัน หรือประสานกลมกลืนเข้าด้วยกันก็จะทำให้เกิดความงาม

ข้อสรุป

คำว่า “**ทัศนธาตุ**” เป็นการผสมระหว่างคำว่า “**ทัศนะ**” กับคำว่า “**ธาตุ**”

ทัศนะ หมายถึง การมองเห็น

ธาตุ หมายถึง วัตถุ หรือสิ่งที่มีตัวตน

เมื่อนำมารวมกัน ทัศนธาตุ จึงหมายถึง วัตถุที่มองเห็นหรือสิ่งที่มองเห็นได้ สัมผัสได้ด้วยสายตา ในที่นี้ได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะผิว ซึ่งประกอบกันเป็นภาพหรืองาน **ทัศนศิลป์** (Visual art) หรือ ศิลปะที่มองเห็นนั่นเอง

ทัศนธาตุสร้างความงามอย่างไร

สิ่งที่กล่าวมาแล้วว่า เมื่อนำทัศนธาตุ คือ เส้น น้ำหนัก หรือแสงเงา ที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะผิว มาประกอบเข้าด้วยกันเป็นภาพ ก็จะทำให้เรามองเห็นความงาม ลักษณะของการประกอบเข้าด้วยกันเป็นภาพนี้ เราเรียกว่า **“การจัดภาพ”** หรือ **การจัดองค์ประกอบศิลป์** (Composition of art) ซึ่งหมายถึงวิชาหรือ **ทฤษฎี** ที่เกี่ยวกับการสร้างรูปทรงในงานทัศนศิลป์

ภาพแสดงการใช้สีหรือลักร่างเส้นรูปร่างสีภาพแสดงการใช้น้ำหนักหรือแสงเงามาเน้นและลักษณะผิวนำมาประกอบกันเป็นภาพต่างภาพให้มีความตื่นลึก หรือมีมิติเพิ่มเติมจนทำให้ภาพเกิดความงดงามและสมบูรณ์

ข้อสรุป ทัศนธาตุสร้างความงาม จากการนำมาจัดเป็นภาพ หรือจัดองค์ประกอบศิลป์ให้มีความเหมาะสมหรือพอดี ซึ่งมีหลักการจัดภาพ 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นเอกภาพ หมายถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่กระจัดกระจาย

ความสมดุล หมายถึง ความพอดีระหว่างซ้ายกับขวาควรเท่ากันหรือมองแล้วให้ความรู้สึกเท่ากัน

จุดเด่น หมายถึง จุดสนใจของภาพซึ่งควรมีเพียงจุดเดียว

ความกลมกลืน หมายถึง ความเข้ากันด้วยดี ไม่มีความขัดแย้งกัน

ความขัดแย้ง หมายถึง ความไม่ประสานกลมกลืนหรือความไม่เท่ากัน ซึ่งควรมีไม่เกิน 20% ของภาพจะทำให้ภาพแลดูมีเสน่ห์ และเร้าใจ

“สินกระเสกรรม” ภาพวาดสีน้ำ ผลงานของเกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์

หากพิจารณาภาพให้ละเอียดจะพบว่าเส้นที่นำมาประสานเป็นภาพส่วนใหญ่เป็นแนวนอนซึ่งให้ความรู้สึกสงบนิ่ง แต่มีภาพล้อเกวียนเป็นเส้นวงกลมที่แลดูขัดแย้งกับเส้นแนวนอน ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว แต่มีขอบไม้ 2 ท่อน หนุนล้อเกวียนเพื่อให้หยุดหมุน ทำให้ล้อเกวียนเป็นจุดเด่นที่นำสนใจและสะท้อนหลักกรรมว่า **“คนเราต้องรู้จักหยุด รู้จักพอเพียง ชีวิตจึงจะสงบสุขอย่างแท้จริง”**

เนื้อหาเพิ่มเติมทัศนธาตุ ความงามที่สัมผัสได้

วิดีโอเพิ่มเติม เรื่องทัศนธาตุ

1_2tatsanatad

ทัศนธาตุ หมายถึง
สิ่งที่เห็นเป็นภาพเกิด
จากการผสมผสาน
ขององค์ประกอบ
ย่อยทางศิลปะ ได้แก่

00:09

ที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=svG2OZolxBE>

รูปภาพเพิ่มเติม เรื่องทัศนธาตุ

วิดีโอการสอนเรื่อง "ทัศนธาตุ ความงามที่สัมผัสได้"

Tutor

วิดีโอเรื่อง ทัศนธาตุ ความงามที่สัมผัสได้

พืตอน

พิมพ์สิทธิ พันธุมณี

คณะมนุษยศาสตร์ เอกภาษาไทย
(ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Youtube

วิดีโอเรื่อง ทัศนธาตุ ความงามที่สัมผัสได้

ไวยามหรรณ

ที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=Y09PTcoSb3Y>